

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34100 Trst, ulica Ghega 8/I, telefond 60824, 34170 Gorica, piazza Vittoria 46/II. Pošt. pred. (casella postale) Trst 431. Poštni čekovni račun Trst, 11/6464 Poština plačana v gotovini
T E D N I K

NOVI LIST

ŠT. 1009

TRST, ČETRTEK 17. OKTOBRA 1974, GORICA

LET. XXIII.

Posamezna številka 90 lir

N A R C Č N I N A :
četrtletna lir 900 - polletna lir 1.750 - letna 3.500 ♦ Za inozemstvo: letna naročnina lir 4.500 - Oglas po dogovoru - Spedizione in abb. post. I. gr. bis
S E T T I M A N A L E

Pred občnim zborom Slovenske skupnosti

V soboto popoldne in zvečer bo imela Slovenska skupnost ob desetletnici svojega obstoja svoj redni občni zbor, ki se bo nadaljeval tudi v nedeljo dopoldne, če bo to potrebno. Znano je, da sta v slovenski stranki predvsem dva večja miselna tokova, ki prihajata do izraza v Ljudskem gibanju in v skupini z bolj razvejanimi nazori.

Na zadnjem občnem zboru so se predstavniki vseh skupin predstavili na skupni listi in s skupnim delovnim programom. Člani občnega zbora so v tem primeru lahko le sprejeli ali odklonili predlagane kandidate.

Na letosnjem jubilejnem občnem zboru pa bodo člani imeli možnost izbirati med dvema različnima listama in dvema političnima programoma. S tem bodo lahko bolj neposredno vplivali na nadaljnjo politično pot svoje stranke, saj bo v novem svetu vsaka lista zastopana sorazmerno s številom prejetih glasov. Na tak način je članstvu dana možnost soodločanja pri političnih izbirah svoje stranke in je torej neposreden poziv volivcem, naj se občnega zборa udeležijo v čimvečjem številu. Kdor se namreč niti minimalno ne zanima za delo in življene svoje stranke, neupravičeno kritizira potem njene opredelitve in njene politične izbire.

Letos je prva predstavila svoje kandidate in svoj program skupina, ki nastopa z imenom »Nove perspektive«. Med njenimi kandidati so razni strokovni izvedenci, znani politiki, skupina delavcev in obrtnikov, skupina mladih in razveseljiv je pristop članov Slovenske levice. Med bolj znanimi imeni so med drugimi odv. Biteznik, časnikar Brezigar, dr. Dolhar, župan Legisa, prof. Lokar, kmetovalec Lupinc, študentka Rebula, odbornik Terčon, publicist Tuta, glasbenik Vrabec, agronom Vremec in obrtnik Zobec

(Dalje na 5. strani)

Kriza gospodarskega sistema

Klub vladni krizi so industrijske zveze ter sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL pričele pogajanja o listini zahtev, katero so sindikati poslali industrijem 25. septembra. Za 17. t.m. pa so sindikati proglašili štirinov stavko za podkrepitev svojih zahtev ter zaradi položaja v avtomobilski tovarni FIAT.

Sindikalne zahteve vsebujejo predvsem poenotenje draginjskih doklad na ravni najvišje kategorije, zajamčenje plač v primeru skrčenja delovnega urnika, razdelitev dopustov na daljše obdobje ter združitev praznikov, ki sovpadajo z nedeljami. Enake zahteve so sindikati poslali INTERSINDU, to je Zvezni podjetij z državno udeležbo.

Sindikalna pogajanja so zlasti zapletena zaradi sedanega težkega gospodarskega položaja. Povišanje plač spreminja povečanje produkcijskih stroškov v času, ko so zlasti mala podjetja že v velikih težavah. Istočasno pride v obtok večja količina denarja, kar spodbuja inflacijo ter se realna kupna moč delavcev manjša v medsebojni tekmi med plačami in cenami.

Predsednik FIAT-a in Industrijske zveze Agnelli je opozoril, da je zaradi težkega položaja italijanskega gospodarstva nemogoče predvidevati naglo bistveno povečanje realnih dohodkov. Industrijci so zaradi tega sicer načelno pripravljeni razpravljati o predlogih za izboljšanje avtomatične revizije plač v zvezi z naraščanjem življenjskih stroškov, vendar pa morajo biti ti predlogi v skladu s splošnimi cilji italijanskega gospodarstva. Takošnje povišanje plač — je dodal Agnelli — bi imelo inflacijske posledice ter bi nasprotovalo prizadevanjem vlaude, da zmanjša količino denarja v obtoku.

Agnelli je zaključil, da so industriji pripravljeni za diskusijo, čeprav se stališči sindikalnih organizacij ter Industrijske zveze močno razlikujeta. Stališče delodajalcev ni popolnoma neelastično, čeprav so vezani na velik prostor manevriranja.

Sindikati so na splošno ocenili negativno začetek pogovorov z industriji. Vendar so

dodali, da ne zavračajo poglobljene ter hitre proučitve zahtev o preosnovi premične lestvice in o zajamčenih plačah.

Na pogajanja Industrijske zveze s sindikati je negativno vplivalo dejstvo, da so postavili v dopolnilno blagajno — kar pomeni seveda nižje dohodke — 71 tisoč delavcev v avtomobilskih tovarnah FIAT in LANCIA. Ravnateljstvo FIAT-a je pojasnilo, da je treba zaradi neprodanih zalog zmanjšati avtomobilsko proizvodnjo do konca januarja za 200 tisoč vozil. Zaradi tega so zmanjšali za omenjene delavce delovni urnik od 40 na 24 ur tedensko. Družba FIAT je po drugi strani zagotovila, da bo vnaprej plačala denar za posebno dopolnilno blagajno, s čimer bodo krili normalne plače do 94 in pol odstotka.

O razmerah v italijanski avtomobilski industriji je nekemu francoskemu listu dal izjavo pooblaščeni upravitelj FIAT-a. Pojasnil je, da so te razmere posledica celotnega gospodarskega položaja v Italiji, zlasti petrolejske krize. Po njegovem mnenju bo treba čakati vse do 1. 1980, da bodo prodaje avtomobilov dosegle spet raven iz leta 1973.

Vse do konca avgusta so prodaje avtomobilov v Italiji ostale na visoki ravni ter so ljudje med drugim kupovali vozila, da se izognejo bodočim poviskom. Septembra pa je v prodajah prišlo do pravega zloma ter so padle za več kot 50 odstotkov v primeri s septembrom 1974. To je bil zelo hud udarec za italijansko avtomobilsko proizvodnjo. Družba FIAT ima zdaj v zalogi 289 tisoč avtomobilov, kar je 90 tisoč preko normale. Do januarja bo zaradi tega družba znižala (dalje na 3. strani)

—
**Sodelujte
in podpirajte!**

Pravijo, da ima vsak narod vlogo, kakor jo zasluži. To velja še bolj za tisk. Tudi za naš list. Če ni tak, kot si ga želite, ste krivi tudi vi, ker premalo sodelujete pri njem in ga premalo podpirate. Dopisujte v naš list, izražajte v njem svoje misli in kritike, pohvale in predloge! Izrazite v njem svoje, t.j. javno mnenje. In ne izkoristite vsake prilnosti — to velja posebno za svoje umrlih naročnikov — da odpoveste naročnino. Kdor dela tako, ni boljši od fašistov, ki so hoteli — in bi tudi danes hoteli — zatreli naš tisk. Kdor se ima za Slovence in še čuti slovensko, ne kopije groba slovenskemu tisku. Zato sodelujte v našem listu in ga podpirajte z naročevanjem in rednim plačevanjem naročnine!

Fanfaničev težki poskus

Po sondiranju političnega razpoloženja pri štirih strankah dosedanje leve sredine, ki ga je opravil po naročilu predsednika republike predsednik senata Spagnoli, je dobil mandat za sestavo vlade tajnik Krščanske demokracije Amintore Fanfani. Sprejel ga je le z obotavljanjem, ker ni veliko možnosti za uspeh. Vendar se je zavzeto lotil dela. Posvetovanje & socialistično, socialno-

demokratsko in republikansko stranko so zdaj v teku. Po splošnem mnenju bo izid znan do petka zvečer ali najpozneje v soboto. Če poskus ne bo uspel, preostane po vsej verjetnosti samo eno — razpis predčasnih volitev, ki bodo čez nekaj mesecov. To pa bi zakasnilo reševanje vseh gospodarskih in socialnih problemov ter pospešilo inflacijo.

RADIO TRSTA

NEDELJA, 20. oktobra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Sergej Prokofjev: Sonata v c duru. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »V družini«. Napisal Hector Malot, dramatizirala Marjana Prepeluh. III. del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbeni skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Orkester proti orkestru. 16.00 Šport in glasba. 17.00 »Amaryllis«. Radijska drama, napisala Solveig von Schoultz. Prevod: Franc Jeza. RO. Režija: Jože Peterlin. »Premio Italia 1973«. 18.00 Nedeljski koncert. 19.00 Znani motivi. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Ritmične figure.

PONEDELJEK, 21. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Baročni orkester. Lampugnani: Koncert v g duru za dve prečni glavti. 19.00 Poje Iva Zanicchi. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Srečanja - Pianistka Silvana Pretner. Vladimir Lovc: Trije preludiji; Tri groteske - Primož Trubar v naših krajih - Slovenski ansambl in zbori. 22.15 Klasiki ameriške glasbe.

TOREK, 22. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Mediagra za pihala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Violinist G. Enesco, pianist Dinu Lipatti. 18.55 Formula 1: Pevec in orkester. 19.10 Od odra do filma - srečanje z igravko Slavo Mezgec. 2. oddaja. 19.20 Za najmlajše. 20.00 Šport. 20.35 Stravinsky: Razuzdančevvo življene, opera. I. in II. dejanje. 22.00 Nežno in tiho.

SREDA, 23. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 D. Buxtehude: Preludij in fuga v g molu. Organist Hubert Bergant. 18.45 Priljubljeni pevci popevki. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Zbori in folklora. 20.00 port. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Franco Caracciolo. 21.55 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

ČETRTEK, 24. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Slovenski zborovski skladatelji Emil Adamič (Milko Rener). 19.10 Italijansko gledališče v Ljubljani: 4. oddaja (Andej Bratuž). 19.25 »Pisani balončki«. (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport. 20.35 »Mevža«. Napisal Carlo Trabucco. Prevod: Marija Kacin. RO. Režija: Jože Peterlin. 22.15 Južnoameriški ritmi.

PETEK, 25. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Sodobni slovenski skladatelji Ivo Petrič: Integrali v barvah, zvočna razmišljana na Kosovelovo poezijo. 18.55 »The Band«. raku.

SOBOTA, 26. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Sopranistka Marta Vuga Horvat, pianist Gabrijel Pisani. Samospevi Josipa Pavčiča. 18.50 Glasbena zlepšenka. 19.10 Kulturni spomeniki naše dežele, »Kraljeve slike v katinarski cerkvi«. 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Beli grad - zakleti grad«. Napisal Rado Bednarik, dramatiziral Aleksej Pregar. Prvi del. RO. Režija: Etana Kopitar. 21.30. Vaše popevke. 22.30 15 minut z Rayem Conniffom.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna Graphar Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Vzdušje na Koroškem se zaostruje

Vzdušje na Koroškem postaja vse bolj ostro. Koroški Slovenci so vedno ostrejši proti nameram avstrijskih nacionalistično usmerjenih krogov in strank, da bi jih »preštevali« in s tem priredili nekak nov plebiscit, s katerim bi ustrahovali slovenske ljudi, s čimer upajo slovensko manjšino še bolj skrčiti, tako da bi uveljavljanje manjšinskih pravic komaj še prišlo v poštov ali ne. Koroški Slovenci so resno zagrozili, da bodo spravili svojo zadevo pred Združene narode, in pričakujejo v tem pogledu pomoč matične države, Slovenije in Jugoslavije.

—
TRGOVINA MED JUGOSLAVIJO
IN AVSTRIJO

Lani je imela Jugoslavija v trgovini z Avstrijo primanjkljaj 131,8 milijona dolarjev. Letos v prvih sedmih mesecih pa se je primanjkljaj dvignil že na 137 milijonov, kar pomeni porast za več kot 103 odstotke. Pričakujejo, da se bo to leto končalo za Jugoslavijo z doslej najvišjim primanjkljajem

v trgovini z Avstrijo. Zaradi tega Jugoslavija zahteva, naj bi Avstrija še bolj znižala carine za jugoslovansko blago. Jugoslovani pri tem navajajo zgled Švice, ki je s 1. aprilom letos ukinila carine za dežele v razvoju, med katere spada tudi Jugoslavija.

Jugoslovanska vlada priznava, da se razvija blagovni promet z Avstrijo na podlagi tržnih razmer, a še niso izkorisčene vse možnosti. Povečali naj bi izvoz pohištva, svežega in zmrznjenega sadja, kovinskih izdelkov, obleke, čevljev, tektila in strojev. Težave, tako meni jugoslovanska vlada, so zlasti zaradi avstrijskih carin, čeprav uživa Jugoslavija preferenčne carine, a so te za 10 odstotkov višje kot v državah Evropske gospodarske skupnosti.

NE 14.000, AMPAK 140.000!

V eni kratkih novic v naši zadnji številki je tiskovni škrat kratkomalo odbil zadnjo ničlo v neki številki in se hudobno muhal, ker tega nismo takoj opazili. Gre za novico o delavcih z jugoslovanskega juga, ki delajo v Sloveniji oziroma so delali lani. Številki 14.000 je torej treba dodati odbito ničlo, tako da je pravilno 140.000. Upajmo, da nam naš tiskarski škrat tokrat ne bo nobene hujše zagodel.

Mihec in Jakec se menita o horoskopih in o tistih, ki so rojeni v znamenju leva

— Posluši, Jakec, mene je aden prašau, de kej če reč, de se nisma še zmislela, de be nardila horoskop. Je reku, de sma zadosti telegentna, de be lahko tu nardila. Jn tudi ledje tu strašno radi berejo, posebno tisti, ke so bol napredni, zatu ke be radi znali kej za naprej.

— Ma Mihec! Kej te je primlo? Je res, de kar rečeš, ni zmiram prou pametno, matu je vselih nomalo preveč. Zdej se bomo zgebavali še s horoskopi! Beži, beži!

— Neč se ne bomo zgebavali. Tu ni nobena naumnost, koker misleš ti. Horoskope pišejo, dragi moj, resni jn napredni dnevniki. Jn vre tolko let. Tu pomene, de nekej je na stvari.

— Ma dej, dej! Kej bomo zdej še Novi list smešli ses horoskopam. Jn pole Novi list nanka ni napreden.

— Če ni, pej lahko postane. Jn glih horoskop be lahko biu prvi korak.

— Pej se slišeš, de be delau horoskop?

— Zakej de ne? Telegenten sm zadosti. Češ videt? Posluši! Tisti ke ste rojeni u znamenji škarpjona dejte si kupet strup pruti mrčesi, de vam ne pride u kvartir kašen škarjon. Tisti ke ste rojeni u znamenju rib, ne stojte jeh jest, zatu ke so strpene. Tisti, ke ste rojeni u znamenji kozoroga se dejte forte ahtat, zatu ke ana ženska vam misle nastavet rožičke. Tisti ke ste v znamenji dvojčkov, dejte se forte ahtat kadar jemaste opravet sez ženskami zatu ke je nevarno za dvojčke. Tisti ke ste u zname-

nji device dejte si zapounet, de devištvu deča malo cajta. Tisti, ke ste rojeni u znamenji bika bodte previdni, de vam ne vzamejo seme za umetno oplojevanje krav. Tisti, ke ste rojeni u znamenji vodnarja, glejte, de ne boste pili uade, zatu ke uada je zastupena zastran fabrike u Ilirske Bistrici. Za tiste ke so rojeni u znamenji strelca je velika nevarnost, de ustrelijo kašnega kozla. Zatu bulše neč streljat. Tisti ke so rojeni u znamenji leva pej morejo ahtat, de se jem ki ne spodrsne.

— Ja, ja, Mihec, vre videm, de ti gre. Ma povej mi kakku si pršu na tu, de se more tisti, ki je rojen u znamenji leva ahtat, de se mu ki ne spodrsne?

— Znaš, sm se spounu na tisto, ke je pravu an lovc, ke je biu u Afriki. Je reku, de mu je pršu naspruti an lev. Uan je ustrlu, ma puška je prazna. Je nardilo samo »klik«. Kej mu je ostalo? Bežat. Jn lev za njim. Teče, teče jn lev je zmiram bol blizi. Kadar je skori pr njem, se levi spodrsne jn pade. Tisti lovc teče kar naprej. Ma tudi lev se pobere jn pride hmali prou bliži. Jn tabat, tak, se mu spet spodrsne. Jn lovc teče naprej jn pride hmali do ledi. Jest, ke sm ga poslušou, sm reku, de jest bi od straha naredu u hlače. Jn tabat mi reče tisti lovc: Na čem pej misleš, de se je tistmi lev spodrsnelo? Videš, jn taku se je rešu. Zatu pej pravem, de se je treba ahtat, de se ti ne spodrsne.

— A, je pameten nasvet. Znaš kadu be mogu tudi strašno ahtat, de se mu ne spodrsne? Kašni politiki, ministri jn tako. Se ti ne zdi?

— E, dragi moj, u politiki nikoli ne znaš...

VOLITVE V VELIKI BRITANIJI

V skladu s predvidevanji so laburisti zmagali na predčasnih volitvah v Veliki Britaniji. Ministrski predsednik Wilson je razpisal predčasne volitve zaradi tega, da bi imela njegova stranka v novi poslanski zbornici absolutno večino ter da bi laže vladala. Prvo se ji je dejansko posrečilo, vendar pa laburistična vlada kljub temu ne bo imela preveč lahkega življenga, ker ima absolutno večino samo za nekaj glasov.

Laburisti so si zagotovili 319 poslancev od skupnega števila 635, medtem ko so jih doslej imeli 301. Konservativci so z 296 poslancev padli na 276 ter liberalci od 14 poslancev na 11. Liberalci so upali, da bodo tako močno naprelovali, da bodo razbili dvostranski sistem v parlamentu, a so ti njihovi upi šli po vodi.

Znatno pa je poraslo število glasov škotskih in waleških nacionalistov. Škoti imajo zdaj 9 poslancev — prej 7 —, waleški nacionalisti pa enega. Po drugi strani so nazadovali severno-irske unionisti, ki so dobili deset poslancev ali enega manj kot na prejšnjih volitvah.

Politični komentatorji so mnenja, da se morajo laburisti za napredok zahvaliti predvsem želji prebivalstva za socialni mir. Laburisti so v boljših odnosih s sindikati kot konservativci. Ljudje se še živo spominjajo sindikalnega spora, ki je prejšnjo zimo privadel Veliko Britanijo do skoraj popolne paralize. Razne industrije so obratovale samo tri dni na teden, električni tok je bil racioniran in s kurjavo so nastale velike težave. Nekateri trdijo, da je politična bodočnost bivšega ministrskega predsednika in konservativnega voditelja Heatha negotova zaradi nazadovanja njegove stranke.

Kot rečeno, prevladuje mnenje, da delo nove laburistične vlade ne bo lahko. Upoštavati bo morala že večjo prisotnost nacionalistov v parlamentu. Nacionalisti zahlevajo več avtonomije za Škotsko, Walles oziroma Severno Irsko. Ni gotovo, ali se bodo zadovoljili zgolj z ustanovitvijo deželnih skupščin v Škotski in Wallesu, kar so obljubili laburisti.

Ministrski predsednik Wilson je orisal glavne smernice za bodoče delovanje laburistične vlade. Dejal je, da je predvsem po-

trebna narodna enotnost. Na drugo mesto je postavil ponovno pogajanja o odnosih med Veliko Britanijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo. Končno čaka Wilsonove laburiste reševanje gospodarske krize, ki je po nekaterih najhujša od svetovne krize leta 1931 dalje.

Po drugi strani je konservativni voditelj Heath izjavil, da se bo morala laburistična stranka ob sestavi nove vlade zavedati, da 60 odstotkov volivcev ni glasovalo zanj. Po njegovem mnenju mora vlada osredotočiti svoja prizadevanja na ukrepe, ki naj privedejo Veliko Britanijo iz gospodarske krize ter ustavijo inflacijo.

—○—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
V soboto, 19. t.m.

Ivan Cankar
»ZA NARODOV BLAGOR«

Ob 20.30 Izven abonmaja

PREJELI SMO:

PROŠNJA NA SSG V TRSTU

Minulo nedeljo popoldne sem z ostalim občinstvom tudi jaz ploskal komediji »Za narodov blagor«, seveda z nekaterimi pridržki glede režija: Matilda v hlačah npr. se mi je zdela čist anahronizem. Skozi vso igro je vela sveža sapa satire: globoke besede, ki jih je za jezik preskušenega žurnalista položil še ne petindvajsetletni avtor Ivan Cankar. Hvala pridnim igralcem!

Hvala pa tudi vodstvu SSG — in obenem prošnja.

Ali ne bi kazalo povabiti v Kulturni dom kot gosta celjsko gledališče, ki je pred nekaj dnevi postavilo na oder komedijo »čuke pa ni?« Bila je to že tretja njena premiera zadnje leto v Sloveniji. Poznam jo neposredno iz ljubljanske radijske izvedbe in posredno iz pohvalne kritike. Njen avtor Tone Partljič bo imel leta Ivana Cankarja, ko je pisal »Za narodov blagor«.

Kot nas je celjsko gledališče pred še ne tako davним osrečilo z Eliotovim »Umorom v katedrali«, bi tržaškemu občinstvu brez dvoma ustreglo tudi s Partljičevim satiro.

Vinko Beličič

Narodopisje in folklora

Zdaj, v zvezi s kraško »ohceto«, je morda primerno, da spregovorimo o neaterih vprašanjih slovenskega narodopisja in folklora, tembolj, ker so ravno pretekle dni velenemški nacionalisti in šovinisti na Koroškem ponovno prišli na dan z narodopisnimi argumenti, da bi zanikali slovenstvo že napol potujčenega dela koroških Slovencev, ki se v političnem pogledu označujejo za »Windische« ali Vindišarje.

Za Slovence kot narod je narodopisna, t.j. etnografska veda zelo važna, ker pomeni enega od glavnih branikov naše narodne samobnosti. In to ne kaka pristranska, za politične in narodnoobrambne namene prikrojena etnografija, ampak čimbolj objektivna in nepristranska, čimbolj znanstvena in natančna. Žal pa ravno v tem pogledu Slovenci zadnji čas veliko grešimo, ker smo ponižali narodopisje v čisto navadno turistično panogo, ki naj prinaša dobiček hotelirjem in gostilničarjem ter seveda turističnim podjetjem. Malo je ljudi, ki se zavajajo pomena pravega narodopisja in nepokvarjene ljudske folklore, čeprav je po drugi strani vedno več takih, ki šarijo s folkloro, mešeta-

rijo z njo in jo prodajajo kot navadno trgovsko blago. Tako se je zgodilo, da tudi takoimenane slovenske »ohceti«, pa naj bodo ljubljanske ali kraške, nimajo več toliko opraviti s pravo folkloro, kaj šele z narodopisno vedo. Nihče ne vpraša za nasvet narodopiscev in vse skupaj je prepuščeno ljudem, ki nimajo o narodopisu in folklori nobenega znanstveno upravičenega pojma.

Že samo ime »ohcet« ni slovensko, ampak nemško in tako prireditelji takih »ohcet« prihajajo lepo naproti nemškim šovinističnim zgodovinarjem in etnografom, ki trdijo — in hočejo s tem razkrojiti slovensko narodno zavest, posebno na Koroškem — da smo Slovenci vso svojo ljudsko kulturo, tako materialno kot duhovno, prevzeli od Nemcev. Beseda »ohcet« res ni nič drugega kakor nemška beseda »Hochzeit«, ki pomeni poroka ali svatba (dobesedno »visoki čas«). To besedo so zanesli na Slovensko ljudje, ki niso imeli veliko narodne zavesti in so zato slepo in hlapčevsko kar povprek sprejemali vsakovrstne nemške besede v času, ko je živel slovenski narod še v stari Avstriji in bil podvržen ponemčevanju. Toda če kakšne nemške besede res ni bilo treba sprejeti, velja to ravno za besedo »Hochzeit«, kajti Slovenci imamo za ta veseli praznik sami dovolj besed, veliko več kot Nemci, npr. poroka, svatba, ženitev, ženitovanje; knjiga »Narodopisje Slovencev« pa navaja poleg teh štirih še štiri druge pristne slovenske izraze in sicer: ženitba, ženitnina, goštovanje in pir. Šele na zadnjem mestu omenja tudi besedo ohcet. Še drugje navaja besedo svatovština. Skupno torej devet. Vse so bolj primerne kakor beseda »ohcet«, ker so bolj pristne in bolj poudarjajo željo oziroma vabilo, naj pridejo ljudje v svate, naj se veselijo skupno z ženinom in nevesto ter z njuniimi domaćimi. Beseda »Hochzeit« je že sama po sebi v nasprotju s slovensko ženitovanjsko tradicijo, kajti prvi so jo začeli uporabljati na Slovenskem v popačeni obliku »ohcet« ravno tisti, ki so prvi odstopili od slovenskih svatbenih običajev in navad. To so bili napol ponemčeni ljubljanski meščani in malomeščani ter takoimeneno

Kriza gospodarskega sistema

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvodnjo na 200 tisoč ali za 35 odstotkov proizvajalnega načrta. Leta 1975 bodo pri FIAT-u izdelali milijon 300 tisoč avtomobilov, medtem ko se proizvajalna zmogljivost FIAT-a suče okrog 2 milijona vozil.

Pooblaščeni upravitelj FIAT-a sodi, da bo sedanja gospodarska kriza v industrijskih državah trajala še kakih 18 mesecev in v Italiji nekoliko dlje. Izboljšanje bi se moralno pričeti z letom 1976.

O gospodarskem in sindikalnem položaju je dal izjavo predsednik državne družbe IRI Petrilli. Predlagal je pospešenje gradenja delavskih stanovanj, a v zameno naj bi zmanjšali pritisk za dviganje plač, ki podžiga inflacijo. Razmerje med plačami in izdatki za stanovanje je po Petrillijevih be-

sedah v Italiji za 60-70 odstotkov slabše kot v drugih razvitih državah, na primer v Nemčiji. IRI bo sprožil to vprašanje na prihodnjih pogajanjih med INTERSIN-om, Industrijsko zvezo ter sindikati. Pri stanovanjskem vprašanju — je dodal Petrilli — nima smisla govoriti o reformi, ker gre za osnovno potrebo v vsaki civilizirani državi.

Plače so dejansko samo zunanji izraz problema, ki je veliko bolj zapleten. Družba IRI se je pripravljena pogajati o reformi draginjskih doklad, a je treba upoštavati nova bremena, katera bodo morala nositi podjetja. Začrtati je treba meje, do katerih lahko prenaša stroške italijanski gospodarski sistem. Pri tem pa so prizadete splošne narodne koristi, pri katerih gre beseda vladidi, ne pa zgolj spornima strankama.

(Dalje na 7. strani)

Prejeli smo

Več aktivnosti

V soboto bo občni zbor Slovenske skupnosti, ki naj bi napravil občasni obračun njene politične dejavnosti, uspehov in neuspehov. Bilo je obojih.

Ne da bi hoteli prehitevati tiste, ki so po svoji politični funkciji dolžni napraviti in podati tak obračun, pa lahko rečemo, da bi se moral občni zbor resno pozanimati za vprašanje, v čem je vzrok dočlene politične pasivnosti, ki je zajela zadnja leta tudi tiste plasti slovenskega prebivavstva na Tržaškem, na katere računa Slovenska skupnost pri svojem političnem delovanju. Mimo tega vprašanja ni mogoče iti, če hočemo, da bo ta občni zbor izzvenel realistično in ne bo pomenil udarca v vodo. Nikomur ne koristi — pač pa vse naši skupnosti samo škodi — če skušamo prekrivati hude probleme z lepimi besedami.

Ni mogoče zanikati, da se je razvoj Slovenske skupnosti zataknal — to potrjujejo tudi rezultati pri volitvah. Uplahlil je nekdaj zagon. Občni zbor naj bi analiziral vzroke tega pojava. Menimo pa, da se ne motimo preveč, če rečemo, da je eden — in verjetno glavni — v tem, da Slovenska skupnost nima močne in izrazite politične fizionomije. Manjkata ji politična ideja in horizont. V idejnem pogledu se je zreducirala bolj ali manj na pragmatično »manjšinstvo«. Začela se je zadovoljevati s tem, da terja in brani manjšinske pravice, odredila pa se je pravici in težnji vsake prave stranke, da zavzema stališča tudi do širših narodnih in svetovnih problemov. Nedvomno prihajata do izraza dva različna koncepta v Slovenski skupnosti. Toda za zdaj kaže, da je zmagal koncept čiste pragmatičnosti, ki se boji jasnih idejnih stališč, misleč da bi to vzbujalo konflikte navznoter in navzven. Toda za mlado generacijo tako starčevsko modrovanje, ki se izogiba polemičnega dialoga in želi mir za vsako ceno, ni privlačno. Dejstvo je, da Slovenska skupnost s tako »nevtralnostjo« ni ničesar pridobila, nikogar ni privabila iz kakega drugega tabora, kot je bil verjetno namen tega, izgubila pa je na svoji jasnosti in privlačnosti in si marsikoga odbila.

Eden izmed vzrokov zastoja je v tem, da tudi čisto v nacionalnem pogledu ne zna več navdušiti ljudi. Ne zna jim več postaviti nobenega cilja, ne sproži nobene široke akcije, ki bi potegnila ljudi za seboj — akcije, kakršne so nujno potrebne, da aktivirajo ljudi in jim dajo — če se hočemo malo cinično izraziti — priložnost, da se izkažejo zavestni in pozrtvovalni. Ni ne nabiralnih akcij — za kaj vse bi bile potrebne! — ne političnih. Izkušnje učijo, da lahko mnogo manjše in revnejše slovenske skupnosti v tujem svetu zberejo s takimi akcijami denar za nove cerkve in kulturne domove, za morda čisto nepotrebne »slovenske kapele« v kakem Washingtonu in še za marsikaj, kar morda niti ni nujno, toda to jim pokaže njihovo lastno moč ter jim vzbuja samozavest, obenem pa jih tako prizadevanje tesneje poveže med seboj. Na Tržaškem pa že dolgo nismo več sposobni nikače vzajemnostne akcije in vsakdo leno

(dalje na 8. strani)

Tiskovna konferenca Glasbene matice

V začetku nove sezone je priredila Glasbena matica v Trstu tiskovno konferenco, na kateri so bili prikazani njeni uspehi in problemi. S preteklimi abonmajskimi koncerti nimi sezonomi se je lepo vključila v kulturno življenje našega mesta. Koncerti, ki jih je predstavila v Kulturnem domu, so se izkazali za posrečeno pobudo in število abonentov, pa tudi drugih obiskovavcev koncertov, posebno mladine, se je precej počelo. Da bi prišla naproti željam občinstva, je začela še bolj upoštevati pri koncertih vokalno glasbo. Pri tem ni manjkalo organizacijskih in posebno finančnih težav, vendar je vse napovedane koncerete izpeljala v celoti.

Z resnostjo in strokovnostjo si je Glasbena matica pridobila ugled tako pri sloven-

V PONEDELJEK PRIDE EDVARD KOCBEK

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je odprlo v ponedeljek svojo novo sezono s filmom Marjana Jevnikarja o Borisu Pahorju. Film je posnel mladi Jevnikar kot dokument o našem pisatelju za njegovo 60-letnico. Večera se je udeležil, v veselje na vzočih, tudi Pahor sam.

V ponedeljek, 18. t.m. pa bo gost v Društvu izobražencev v dvorani v ulici Donizetti 3 pesnik in pisatelj Edvard Kocbek, ki bo bral svoje pesmi, nakar bo sledil pogovor z navzočimi. Sledil bo družbeni večer. Kocbekov obisk pretekli ponedeljek je moral odpasti, ker je bil zadržan zaradi bolehnosti.

DISKUSIJSKI VEČERI

V Trstu se je ustanovil iniciativni odbor, ki bo prirejal občasno, vsaj enkrat na mesec, diskusiske večere o najbolj aktualnih problemih, ki zanimajo izobražence in vso javnost. V odboru so znani tukajšnji slovenski javni delavci, časnikarji in pisatelji raznih miselnih struj. Diskusiski večeri bodo v prostorih Društva slovenskih izobražencev v ulici Donizetti 3/I. Studijski dnevi v Dragi so vedno spet pokazali, kako potrebne in zaželjene so take diskusije o naših političnih, socialnih, kulturnih in drugih problemih, ki nas vse zadevajo.

Iniciativni odbor

skem kot pri italijanskem občinstvu ter je postala pomemben dejavnik v kulturnem in umetniškem življenju slovenske manjšine v Italiji.

Ponovno opozarjam na abonmaje za njen letošnjo koncertno sezono, ki bo obsegala 9 koncertov. Vpisovanje abonmajev se je začelo 10. t.m. Prvi koncert bo 25. t.m. Na njem bo nastopil njen lastni orkester pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra in s solistom pozavnistom Branimirom Slokarjem.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB JE ODPRIL VRATA

Slovenski kulturni klub v ulici Donizetti 3 je v soboto začel — ob kar lepi udeležbi mladih članov in prijateljev — svojo novo sezono s filmom o pisatelju Borisu Pahorju, ki ga je posnel Marjan Jevnikar. Film, ki traja kakih 25 minut, prikazuje pisatelja v njegovem domačem »delovnem« okolju, večina filma pa niza značilne motive iz njegovih romanov in novel — Trst in obalni Kras, ljudi, naravo, razpoloženja. Prizor motivov spremlja njegova pisana beseda, ki jo je bral za spremni trak Pavel Bajc. Film je presenetljivo dober in je navdušil mlade gledavce in poslušavce. Uvodno besedo je spregovoril in orisal zamisel filma dr. Edi Čermelj.

V soboto, 19. t.m. bo v klubu okrogla miza (diskusijski večer) o emancipaciji žensk. Govorila bo Alenka Rebula in drugi. Začetek kot navadno ob 19.15. Pridite.

VABLJENI!

Verski skupini, ki delujejo v Trstu, obnavljata v tem smislu svoje delovanje, tokrat z dragoceno pomočjo novega duhovnega asistenta, g. Toneta Bedenčiča. Skupina, ki zbira akademike in starejše, se je že dvakrat sestala in dočila smernice svojega letosnjega delovanja. Cilj skupine je poglobiti versko izobrazbo in življenje svojih članov, zato bodo nekatera srečanja posvečena obravnavi in študiju krščanskega nauka, druga pa molitvi in liturgiji. Prihodnje srečanje bo v torek, 22. oktobra, v prostorih Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3/I z zazetkom ob 20. Vabljen je vsakdo.

Manj turistov na Tržaškem

Tujskoprometna dejavnost v tržaški pokrajini beleži v obdobju januar-julij le minimalno zmanjšanje nočitev v hotelskih objektih. Letos je bilo 431 tisoč 742 nočitev, v istem času lani pa 431 tisoč 879. Ti podatki so objavljeni v mesečnem poročilu pokrajinskega urada za statistiko trgovinske zbrane v Trstu. V hotelih naše pokrajine je v juliju bilo 43.883 nočitev italijanskih gostov in 39 tisoč 186 tujcev. V primerjavi z julijem 1973 se je število nočitev italijanskih gostov zmanjšalo za skoro 7 odstotkov, tujcev pa za 8,3 odstotka. Stanje se je občutno izboljšalo v avgustu, tudi zaradi ugodnih vremenskih razmer.

O gostinstvu so v preteklih dneh govorili na sestanku v Vidmu, kjer so se pod predsedstvom deželnega odbornika za turizem Devetaga, zbrali predstavniki vseh turistič-

nih ustanov dežele. Med drugim so govorili o akcijah, ki bodo potrebne za povečanje gostov predvsem iz Avstrije in Nemčije, katerih obisk je letos precej padel.

GOSTOVANJE CERKVENEGA MLADINSKEGA KOMORNEGA ZBORA »JUVENTUS FERVIDA« IZ PTUJA NA TRŽAŠKEM

Zbor bo nastopil v naslednjih krajih:
V petek, 25. t.m. ob 20.30 v Domu Jakoba Ukmarja v Škedenju;
v soboto, 26. t.m. ob 20.30 v bazovski kinodvorani;
v nedeljo, 27. t.m. ob 9. uri pri radijski masi v Rojanu;
ob 20.30 v Šentjakobskem domu in ob 17. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu.

Pomemben kulturni praznik

Klub starih goriških študentov je v nedeljo, 13. oktobra, slavnostno odkril doprsni kip Andreju Gaberščku, časnikarju, založniku, politiku in vztrajnemu borcu za pravice goriških Slovencev. Svečanost je potekala na Erjavčevi cesti, v aleji doprsnih kipov goriških velmož, ki so že tam postavljeni in jim bodo po prizadevanju omenjenega kluba sledili še drugi.

Ob prisotnosti velikega števila ljudi ter uradnih predstavnikov je slavje odprl predsednik kluba Gorkič. Po njegovih uvodnih in prisrčnih pozdravnih besedah pa prof. Tomaz Pavšič prebral slavnostni govor, ki ga

SLOVENSKA PROSVETA (Trst) in ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE (Gorica)

razpisuje nagradno tekmovanje amaterskih gledaliških skupin

MLADI ODER 74

Tekmovanja, ki bo trajalo do meseca maja, se lahko udeležijo slovenski amaterski odri, ki delujejo v naši deželi.

Ocenjevalna komisija, nagrade in pravilnik bodo objavljeni v tisku in po radiu.

Se posebej opozarjam tiste gledališke skupine, ki nameravajo v letosnji sezoni pripraviti kako predstavo, da se nanjo skrbno pripravijo. Druge pa vabimo, da se odločijo in da se jim pridružijo.

zaradi nenadne obolelosti ni mogel imeti prof. Vatovec iz Ljubljane. Tople spominske besede in pozdrave goriških Slovencev je prinesel prof. Rado Bednarik. Ko je kip odkril starosta goriških Slovencev g. Sirk in je član kulturne skupnosti novogoriške občine Kristjan Bavdaž sprejel kip v varstvo, je ubrano zapel pevski zbor iz Mirna. Vmes so nastopili še recitatorji in mladi harmonikarji.

Ob koncu je agilni in častitljivi predsednik Kluba izrekel zahvalo vsem sodelavcem in še posebej založniškemu in tiskarskemu podjetju »Soča«, ki je z velikim razumevanjem sprejelo pokroviteljstvo te kulturne proslave in je dodelilo Klubu starih goriških študentov tudi velikodušno podporo. Vsi udeleženci so odhajali s te prisrčne kulturne prireditve z velikim zadovoljstvom.

BLESTEČ NASTOP

Stalno slovensko gledališče je prejšnji teden nastopilo v Verdijevem gledališču v Gorici s Cankarjevo komedijo Za narodov blagor.

Pri tem prvem nastopu v letosni sezoni je bila dvorana popolnoma natrpana. In to pa po vsej pravici, ker je bila komedija res brezhibno in lahko rečemo blesteče podana. Poleg Petjeta, ki je z novimi prijemi izredno sodobno podal lik žurnalista Ščuke v glavnji vlogi, so se odlikovale vse igralke in igralci.

Naj navedemo še preprosto sodbo starejšega gledavca: Videl sem to igro, že ne vem pred kolikimi leti, toda danes sem slišal in videl, da se tudi stare besede in igre dajo na umetniški način, kakor je bil nocoj podan, vse drugače in bolj globoko uživati kot nekdaj. Saj smo s Cankarjem in igralci tudi mi v dvorani sodelovali in slišali živžgati umetnikov bič tudi nad našimi podobnimi razmerami.

Odprtje nove osnovne šole v Sovodnjah

Naša sreča je imela v nedeljo velik domači praznik. Imeli smo svečanost ob odprtju nove in ponosne šolske stavbe.

Zgrajena je po modernih in vsem pedagoškim potrebam ustreznih načrtih. V njej je šest prostornih učilnic, vse potrebne sanitarije in ambulanta, pisarna in obširna tele-

vadnica.

stroški za novo šolo so narastli na okoli 80 milijonov lir.

Za njeno zgradnjo si je z vso vnemo pripravljala občinska uprava, z županom Češčutom, ki je v svojem uvodnem govoru obljubil, da bo občina vedno upoštevala potrebe in želje šole v Sovodnjah, da bo z uspehom opravljala svoje poslanstvo v prid občini in vse narodne skupnosti.

Drugi je govoril šolski nadzornik Lebani, ki je poudaril, da slovenske šole delujejo v duhu domačijstva in tudi v duhu bratstva med narodi.

Didaktični ravnatelj dr. Brešan se je zahvalil občinski upravi za trud, šolarje, pa tudi njih starše je opozoril, naj čuvajo šolo in si prizadevajo za njen razvoj. Župnik Komjanc je pri blagoslovu poudaril Bevkove besede, da polaga prava šola tudi temelje naši besedi.

Učenec Gulin je ičrekel vsem zahvalo šolarjev, nakar je učenec Cotič prerezal trak pred vhodom v šolo. Vsi učenci pa so nastopili pod vodstvom učitelja Lasiča z recitacijami in pevskim zborom.

Nova šola je po sedemdesetih letih zrašla v ponos sovodenjske občine in vsega okraja in tudi v srečo in zdravo rast našega novega rodu.

Prepričani smo, da bo tudi vse učiteljsko osebje vložilo vse svoje moči, da bo dosegla svoj vzvišeni cilj.

Pevski zbor »Mirko Filej« je gostoval v Mariboru

Moški pevski zbor »Mirko Filej« iz Gorice je v nedeljo nastopil v Mariboru pod vodstvom pozrtvovalnega pevovodje Zdravkota Klajnščka, ki vodi ta zbor že od njegovega začetka.

Zbor je nastopal na zahtevnem tekmovanju, ki je bilo letos že tretje pod nazivom »Naša pesem 1974«. Bronasta kolajna, ki je bila podeljena našemu zboru, prisrčni sprejem in bratsko vzdušje s katerim so Mari-

borčani sprejeli Goričane, je pevce kar presenetil in jim bo ostal v trajnem spominu.

Pevskemu zboru pa je treba izraziti najlepše čestitke z željo po vedno večjih uspehih ob njihovem pozrtvovalnem in idealnem delu za razvoj slovenske pesmi.

Goriški pevci pa pošiljajo zahvalo in priznanje občinski skupščini mesta Maribor in vsem organizatorjem te že tradicionalne prireditve, ki je brezhibno potekala.

Pred občnim zborom Slovenske skupnosti

(nadaljevanje s 1. strani)

iz Boljanca. V svojem programu, ki ga bodo bolj podrobno obrazložili na občnem zboru, pravijo, da bo na političnem področju možno doseči uspehe, če bomo mimo raznih ideoloških smeri in stališč predvsem skrbeli za večjo uveljavitev svoje stranke ob poudarjanju enotnega dela in harmoničnega sodelovanja vseh komponent naše družbe. Treba je okrepliti organizacijo slovenske stranke, s tem da se omogoči tesnejša povezava med strankinim vodstvom in volilci. Slovenska skupnost se mora soočati z vsemi krajevnimi in vsedržavnimi družbenimi problemi, zlasti pa je njena naloga, da skrbi za dolgoročno in poglobljeno politiko do slovenske manjšine v Italiji, kjerkoli živi in kakršnemu koli svetovnemu nazoru pripada. Prav zato se skupina »Nove perspektive« vzema za večjo povezavo z drugimi slovenskimi političnimi predstavniki.

Kot lista št. 2, so se predstavili v glavnem člani Slovenskega ljudskega gibanja, ki so za svojo listo izbrali ime »Enotnost«. Na njej nastopa deželnji svetovalec Štoka, prof. Bajc, glasbenik Harej, publicist Maver, dr. Mljač, prof. Šah, časnikar Pahor, ravnatelj Štefančič, Ivo Jevnikar in član SDZ, trgovec Udovič. Program druge liste v glavnem predlaga nadaljevanje dosedanje poti Slovenske skupnosti. Zlasti poudarja pomen globalne zaščite Slovencev, nujnost razveljavljanja fašističnih zakonov, zahteve po raznih podporah naših kulturnih in športnih organizacijam, pravično reševanje

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Začetek letošnje gledališke sezone

Ivan Cankar: »Za narodov blagor«

Naše Stalno gledališče je začelo prejšnjo sredo svojo trideseto sezono. Gledališka hiša je bila polna in čutiti je bilo neko slavnostno vzdušje, kakor ga nismo vajeni. Ali ga je dala precejšen obisk iz osrednje domovine, ali pa razpoloženje samo, ko je bilo čutiti v gledavcih, kako zelo so povezani z gledališčem in kako težko bi bilo, če bi prenehalo.

Tudi Cankar sam je kot nalašč za pričetek sezone. Zazvenela je Cankarjeva govorica z odrin v dvorani, tista govorica, ki je čista kot voda v potoku in ki zveni kot »velikonočno pritrkovanje«, kot je sam pisatelj zapisal.

Res da je bilo čutiti nekje čas in dobo na Cankarjevih dramah, res da so morda izrazito na slovenske razmere pisane, vendar je v njih tudi toliko vseobče človeške veličine, da jih more sprejeti tudi neslovenski človek. Posebej pa so blizu zamejstvu, ki smo del narodnega telesa in ki občutimo dobro in slabo stran slovenskih razmer.

Če so Cankarju dale povod, da je napisal to delo, tedanje politične razmere na Slovenskem, potem se je v delu samem ločil od njih in je v vsebini iskal tiste večne spopade med poštenostjo in koristolovstvom, proti katerim se je boril vse življenje.

Deželni poslanec, občinski odbornik in podobno dr. Groz praznuje šestdesetletnico življenja. Čestitajo mu najblžji prijatelji in znanci, čeprav takoj za njegovim hrbotom govore proti njemu. Slovesnosti se udeleži tudi Grozdov tekme dr. Gruden. In ko pride tudi Aleksij pl. Gornik, oba kar tekmujeta, kdo bo prvi ob njem in kdo ga bo bolj navezal nase. Dr. Gruden zaplete v to pridobivanje svojo ženo, dr. Groz pa svojo nečakinjo. In začne se tekma; Gornik ne ve, kako bi ušel tako enemu kot drugemu, vendar pa ga med tem že osvaja Grudnova žena, do katere čara in lepote ne more biti brezbržen. A sredi te tekme se pojavi žurnalist Ščuka, ki se zaplete v dejanje in razkrinkava te slovenske velmože, da jim v resnici ni za narodov blagor, ampak samo zase. In ko se nazadnje upre svojemu gospodarju, napove, da si bo narod pisal sodbo sam.

Režiser je hotel posodobiti Cankarja in ga je prikazal na povsem nov način. Ni uklenil dejanja v skelet soban in divanov, ampak je v zelo okusni sceni, ki jo je idelal Demetrij Cej, razpletel dejanje v enem samem prostoru. Oder je povezel z dvorano, tako da je raztegnil prostor igravcev v dvorano in celo na galerijo. Tem je drama pridobila na razsežnosti. Morda še ni bilo dejanje povezano in zlito povsed v eno samo celoto, morda ni naravno prehajalo iz enega prizora v drugega, morda so bile še težave z razsežnostjo, ki jo je imel Uršič v mislih, a zasnova je nova, sodobna, moderna.

Tu režiser ni šel v preveliko eksperimentiranje, ostal je pri Cankarju, čeprav je vnesel v svojo režijo nekatere novosti kot recimo piknik, pa mlaj in zaplet okoli njega, pa opravljanje ob njem. Tudi se mu morda niso vsi prizori tako posrečili, kot je želel. Verjetno je hotel poudariti mlado generacijo v Matildi in Kadivcu, pa sta nekako zbledela v premajhni in preneznatni vlogi. Vendar je treba reči, da je način Uršičeve režije nov: dosegel je v njej razsežnost in

kolektivno igro vseh. Sveda so mnenja glede njegove zamisli, da so ti igravci toliko na tleh, deljena. Gotovo ta način ni v skladu s Cankarjem. Nekateri so mnenja, da moramo Cankarja igrati samo na klasični način; drugi pa spet hočejo prikazati Cankarja kot ga vidimo danes. K tem zadnjim spada Uršičeva režija.

V glavnih vlogah so nastopali: Silvij Kobal kot Aleksij pl. Gornik. Zdi se, da je bil lik dograjen in da ni prišlo toliko do izraza njegovo trganje besed v stavku ali nepravilno dihanje. Morda bi si žeeli bolj reprezentativnega človeka, kot ga je mogel pokazati Kobal. Šestdesetletnik dr. Anton Grozd je bil Jožko Lukeš, ki je ustvaril tip politika, sicer njemu lastnega, zaverovanega vase z občutkom, da dela samo za narodovo korist. Njegova igra je prepričljiva, je zunanja, v nasprotju s Ščukom, posebno še, ko igra s svojo ženo Katarino Miro Sardočevu. Mira igra mirno, tu in tam z rahlim patosom, ki v Cankarju ne moti. Matilda Mirande Caharijeve je v svojem vedenju in v svoji obleki predstavnica nove generacije, ki je v igri in hotenju sodobna. Cankarjansko pa manj prepričljiva. Enak je tudi Fran Kadivec Livija Bogatca, ki je na nekaterih mestih prepričljiv, včasih pa tudi manj, ko tako mimogrede izraža svoja razpoloženja. Alojz Milič kot dr. Gruden je resen

(*Dalje na 7. strani*)

—○—

»FOLKLORNI PROBLEMI NA MEJI«

V posebnem odtisu je izšla v nemščini napisana razprava etnografa Niko Kureta »Folklorni problemi na meji«, objavljena v zborniku »Sudsteudeutscher Archiv« (XV. o XVI. zvezek), v založbi R. Oldenbourg Verlag v Münchenu. O razpravi, ki se dotika tudi nekaterih etnografskih problemov našega mejnega ozemlja, bomo ob priložnosti še spregovorili.

NOVI LETNIK »PASTIRČKA«

Izšla je prva letošnja številka »Pastirčka«. Tako začenja ta priljubljeni mladinski mesečnik, namenjen mladini na Tržaškem in Gorškem, že svoj 29. letnik, predvsem po zaslugu svojega vestnega in pozrtvovalnega urednika dr Jožeta Prešerna. Šele zgodovina mu bo morda dala zasluženo priznanje za vse, kar je preko tega mesečnika storil za narodno in moralno vzgojo naše mladine.

Tudi prva številka letošnjega letnika je zanimiva in ima pestro vsebino. Med drugim prinaša celoletno povest že rajne Darine Konc »Mladost med gorami«, zgodbico Zore Saksida »Poljski zajec«, pesem Vladimira Kosa »Na zadnji tokijski postaji«, dve pesmi Ljubke Šorli in eno pesem Zore Saksida ter seveda več živahnih skavtskih člankov in dopisov z ilustracijami.

PESMI KOCEBEKA IN ŽERJALOVE

Opozarjam bravce, da sta v Tržaški knjigarni na razpolago novi pesniški zbirki Edvarda Kocbeka in Irene Žerjal. Poleg Kocbekovega zvezka pesmi so na razpolago tudi drugi novi zvezki »Pesniških listov«.

—○—

GLASBENA MATICA — TRST

Sezona 1974-75 Prvi abonmajske koncerti V petek, 25. oktobra 1974 ob 20,30 v Kulturnem domu v Trstu

ORKESTER GLASBENE MATICE

Dirigent: OSKAR KJUDER

Solist: BRANIMIR SLOKAR - pozavna

Spored:

B. Ipavec: Serenada za godalni orkester

J. G. Albrechtsberger: Koncert za pozavno in godala

G. F. Haendel: Koncert v f-molu za pozavno in godalni orkester

W. A. Mozart: Salzburška simfonija v D-duru št 1 za godala (KV 136)

Rezervacija, prodaja vstopnic in abonmajskih izkaznic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29 - tel. 418-605) in dve uri pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Izreden uspeh slikarske tekme v Šempolaju

Krožek absolventov Slovenske trgovske akademije v Trstu je v nedeljo uspešno izvedel peto slikarsko ex tempore tekmovanje, ki ga je letos priredil v Šempolaju. Skupno se je prijavilo skoraj sto slikarjev amaterjev in profesionalcev, prisotni pa so bili tudi številni otroci. Petčlanska žirija, v kateri so bili slikar Černigoj in kritik Bambič, kinoamater Alojša Žerjal, kipar Mario Zol ter predstavnik dežele dr. Mollea, je takole podelila nagrade:

Med poklicnimi slikarji je prejel prvo nagrado Demetrij Cej, na drugo mesto se je uvrstil Corrado Alzetta, na tretje Remigio Giurgiutti iz Povileta pri Vidmu, Deziderij Švara na četrto mesto, na peto Claudio Sivini, potem pa še Carmelo Vranič, Claudio Villatora in Renato Manuela, priznanja pa so bili deležni Areano Maniago, Robert Kocman ter Emidio Eredità. Med samouki so se uvrstili na boljša mesta skoraj samo slikarji iz Vidma in Gorice

Prvo nagrado je prejel Giuseppe Zanella iz Basaldele pri Vidmu, drugo Fabio Danelutti iz Vidma, tretjo Amerigo Cozzi ravno tako iz Vidma in še Tarcisio Mecchia iz Basaldele pri Vidmu ter Edoardo Pirusel in Alessandro Calabrese, oba iz Gorice.

V kategoriji otrok je Fabio Villatora dobil prvo nagrado, diplomo za drugo mesto njegov brat Massimo Villatora, diplomo za tretje mesto Roberto Molina, barvice je dobila Liana Dražek, priznanji pa Ivan Vogrič in Robert Grgić.

Nagrade za prva mesta so predstavljale lesene plakete, na katerih so vrezani kraški motivi, ki jih je za to prireditev izdelal gospod Janko Gruden iz Saleža. Slikarjem, ki se niso uvrstili med najboljše, so podelili diplome, ki jih je izdelal Demetrij Cej.

Vsa nagrajena dela bodo razstavljena v Tržaški knjigarni od 19. do 31. oktobra. Odprtje razstave v soboto 19. ob 18. uri.

Narodopisje in folklor

(Nadaljevanje s 3. strani)

vani »purgarji« po večjih gorenjskih krajih. Tem se je zdelo bolj imenitno imenovati poroko svojih sinov in hčer po nemško, da bi tako poudarili, da se čutijo bolj gosposki od svoje kmečke okolice in da se nočejo ravnati po njenih običajih. Kmalu so jih posnemali, vsaj kar se besede tiče, razni vaški petičneži in imenitniki, ki so tudi hoteli veljati kaj več kot navadni kmetje. Beseda »ohcet« pomeni torej že sama po sebi zanikanje in odpad od starih navad slovenskega ženitovanja. Zato je skoro nerazumljivo, kako da je bila izbrana prav ta počena tujka za folklorne prireditve, ki naj bi obujale stare ženitovanjske običaje in prikazale slovesnost in lepoto slovenske ljudske svatbe.

To si lahko razlagamo le s tem, da prireditvam ljubljanske ohceti ni bilo mar pravega narodopisa in folklora, ampak so pobrali pač prvo besedo, ki jim je prišla na um, tisto, ki se jim je zdale najbolj »nobel«, in da so pri tem mislili predvsem na turistične interese. Skrbi za turizem jim je pač ni mogoče zameriti, toda vanj naj bi ne mešali folklora in narodopisa, če ju ne poznajo in nimajo spoštovanja do prisnih ljudskih tradicij. Obžalovati pa je, da so podlegli temu negativnemu ljubljanskemu zgledu.

Socialni kotiček

ZAVAROVANJE PROTI NESREČAM NA DELU
ZA SLUŽKINJE IN SLUŽABNIKE TER NJIHO-
VE DRUŽINSKE ČLANE

S prvim julijem 1972 je stopil v veljavo zakon, s katerim morajo biti zavarovani proti nesrečam na delu vsi tisti podrejeni delavci, ki služijo v družini. Zavarovanje je predvideno v slučaju nesreče, ko je delavec služil pri družini, kjer je zaposlen, in pri takem delu, za katero je bil najet. Za domače delavce se smatrajo vsi tisti sodelavci in sodelavke pri domačem delu, ki so predvideni po zakonu (to so domači učitelji, vzgojitelji, pestunje, majordomi, kuhanji, šoferji, garderoberke, vratarji, pazniki in vrtnarji). Za nekatere zgornje kategorije je potrebno dati naslednja navodila:

a) vrtnarji spadajo v to novo zavarovanje, čeprav so bili prej vključeni v kmetijsko zavarovanje, kot predvideva drugi del enotnega zakona o nesrečah pri delu;

b) vratarji so zavarovani le v primeru, da služijo v poslopu, kjer biva gospodar in njegova družina.

Sorodstvo med delavcem in delodajalcem ne preprečuje obveznosti plačevanja zavarovalnike, če delavec izvršuje delo predvideno po 1. členu zakona 31.12.1971 št. 1403. Po novem zakonu pa ni predvidena obveznost zavarovanja delavcev, ki čistijo ali pospravljajo sobe in so zato plačani z denarjem ali z drugimi dajatvami ter so zaposleni pri enem ali več delodajalcih.

DRUŽINSKE DOKLADE

Z začetkom šolskega leta morajo neposredni obdelovalci zemlje zaprositi na šolskem tajništvu potrdilo o vpisu za šolsko leto 1974-75 za vse tiste otroke, ki so starejši od 14. leta, za drugi semester družinskih doklad za leto 1974. Isto tako morajo starši prinesti potrdilo delodajalca za otroke vajence, ki niso še dosegli 18 leta.

Za vsa nadaljnja pojasnila se obrnite na patronat E.P.A.C.A. v Trstu, ul. Roma 20, v Gorici via Boccaccio 43.

du tudi organizatorji drugih takih prireditv in da gredo tudi ti v marsičem mimo tistega, kar je pristno.

Po drugi strani pa je razveseljivo tako obujanje starih ljudskih ženitovanjskih običajev, kot je »Kraška svatba«, le da naj bi pri tem zares ohranjali pristne tradicije in pazili predvsem tudi na pristne stare slovenske besede. Sploh bi bilo treba načrtno poživljati vse tisto, kar je v stari ljudski kulturi lepega in pristnega. Mnogo od tistega še nikakor ni zastarel in lahko postane dragoceno izročilo in dopolnilo tudi v naši moderni narodni kulturi. J.

S TRŽAŠKEGA

POSVETOVANJA O URBANISTIKI

Devinsko-nabrežinski občinski odbor je sklenil prirediti vrsto posvetovanj s prebivalci Medje vasi, Štivana, Cerovelj, Mavhinj Slivnega, Prečnika, Šempolaja, Praprota in Trnovce. Predmet posvetovanj bodo izbire in odločitve na področjih urbanistike. Občinski odbor meni, da mora pri teh izbirah in odločitvah neposredno sodelovati prebivalstvo.

Posvetovanja bodo po naslednjem vrstnem redu: v petek, 18. oktobra, ob 20. uri v prostorih osnovne šole v Medji vasi za prebivalce Medje vasi in Štivana;

v ponedeljek, 21. oktobra, ob 20. uri v prostorih osnovne šole v Mavhinjah za prebivalce Mavhinj in Cerovelj;

v sredo, 23. oktobra, ob 20. uri v prostorih osnovne šole v Šempolaju za prebivalce Šempolaja, Praprota, Trnovce, Prečnika in Slivnega.

»Za narodov blagor«

(nadaljevanje s 6. strani)

mož, ki v nekaterih prizorih pokaže dosti igravške intuicije. Njegova žena Helena je Lidija Kožlovica, ki s svojo lepcoto in čarom prevzame: v vseh prizorih je mikavna in očara Gornika. Mrmoljevka je Bogdana Bratuževa; v svoji »slovenski navdušenosti« se utrinja kot nekdo, ki ima veliko povedati, pa ugasne, preden konča stavek. Žurnalist Ščuka je Anton Petje. Njegova igra je mirna, nepatetična, pa zato učinkovita, posebno v prizorih, ko se upre hlapčevstvu in ko na koncu z balkona izkriči Grozdu zadnjo besedo. Siratka Stojana Colje je nekoliko neizrazit, medel, čeprav je videti, da svojo vlogo doživeto podaja, a nima te moči, da bi jo izrazil na zunaj. Verjetno mu manjka glasu in morda je preveč čustveno predan svoji vlogi. Profesorja Kremžarja igra Rado Nakrst in ga zelo dobro karakterizira in ustvari v njem drobno, a posrečeno figuro. Potem igra še Adrijan Rustja, ki zapolnjuje prazna mesta, pa Matjaž Turk namesto odsotnega Starešiniča, Stane Raztresen kot Stebelce in Danilo Turk. V igri se tedaj igravci zelo ločijo med seboj. Eden je zunanje poudarjen, kričav, drugi je miren, delno skoraj norčav, tretji patetičen (M. Sardočeva, ko pestuje bolnega moža) spet drugi ne iztisne iz sebe svoje izraznosti. V tem skladju različnih igravcev režiser ni uspel, vendar to ni toliko motilo.

Zelo posrečene kostume, posebno tiste, v katerih je bilo treba najti kake značilnosti, je zamislila Marija Vidau.

Tako se zdi, da se predstava Za narodov blagor uvršča v tiste predstave našega gledališča, ki bodo ohranile trajno vrednost.

J. P.

Sodobno kmetijstvo

Tiho vrenje

Ko se neha burno vrenje mošta na trpinah in potem ko smo stisnili tropine in pretočili mošč skozi filter ali »loro«, kot pravijo pri nas, se nadaljuje mirno vrenje v zaprtih sodih. Na sod, ki ne sme biti popolnoma poln, damo kipelno vaho (preprosto jo sami doma pripravimo s tem, da skozi zamašek spustimo cevko v steklene posode, ki prej rabila za marmelado ali kumarice in ki jih prav gotovo imamo doma dovolj; sistem je pri nas razvil J. Sancin iz Doline, V začetku je mošč miren, po 48 urah približno pa postane vrenje glasno, sodeč po brbotanju v kipelni vahi. Z manjšo količino sladkorja v moštu tudi vrenje ponehava. Ko se vrenje popolnoma ustavi, moramo vino pokusiti. Če ima sladek priokus, se je vrenje ustavilo, verjetno zaradi hladne kleti. Skrbimo torej, da temperatura ne pade pod 15 stopinj C. Če se ustavi vrenje, v vinu ostane del sladkorja. Takšno vino prične spomladi, ko se temperatura dvigne, spet vreti in se zato rado pokvari. Če bi se vrenje prezgodaj ustavilo, ga ponovno sprožimo tako, da zakurimo v kleti ali odtočimo del mošta, ga pogrejemo do 60 st. C in ponovno vlijemo v sod. Paziti moramo, da mošč prevreje do kraja pred zimo. Če nam prej omenjena metoda ne uspe sprožiti ponovnega

Vrenje mošta in zorenje vina

vrenja mošta, si pomagamo z dodatkom izbranih oz. selekcioniranih kvasnic, katere imajo v zalogi boljše kmetijske trgovine. Umen kletar torej pozorno spremja potek vrenja.

Čiščenje in zorenje vina

Ko je vrenje končano, odstranimo kipelno vaho, sod napolnimo do vrha in ga neprodušno začepimo (brez cunje) in poskrbimo, da se klet polagoma ohlaja. Vino se odslej začne počasi čistiti in zoreti. V njem se začno usedati razne primesi kot kvasnice, bakterije, tanin, barva itd. Vse te snovi bi se slabo izločile, če bi klet naenkrat ohladili. Ohlajevanje kleti naj napreduje torej počasi. Za bela vina naj se klet ohladi na 8-10 st. C, za črna pa na 10-12 st. C.

Ker se vino pri hlajenju krči, deloma pa tudi izhlapi skozi lesene stene, skrbimo, da je sod vedno poln. Sprva dolivamo vsakih pet dni, pozneje bolj poredko. Imeti moramo po možnosti enako vino na razpolago, drugače prazen prostor v sodu žveplamo ali ga napolnimo z ogljikovim dvokisom iz jeklenke ali pa nalijemmo nekoliko vazelinskega olja (2 litra na kvadratni meter površine ali ali pa damo tablete »Flor-stop«. Če zavnamirimo to opravilo, dobri vino vinski cvet ali kan. Vino postane kalno, voden, rado cikne in tudi počrni.

KARPOV KORČNOJ (10. partija)

Francoska obramba

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Sd2 c5, 4. ed5, ed5, 5. Sgf3 Sc6, 6. Lb5 Ld6, 7. 0-0 Sge7, 8. dc5: Lc5, 9. Sb3 Ld6, 10. Sbd4 0-0, 11. c3 Lg4, 12. Da4 Lh5.

Grozilo je 13. Sc6: bc6, 14. Dg4: cb5: in pozicija belega bi bila boljša.

13. Ld3

Po dvojni zamenjavi na c6 bi beli sicer dobil kmeta, a za ceno razbite rokade, ker bi črni takoj nato zamenjal še svojega lovca za Sf3. Lahko bi npr. sledilo: 13. Sc6: Sc6, 14. Lc6: bc6, 15. Dc6: Lf3, 16. gf3: Tc8, nakar doseže črni s potezami kot Tc4, Df6 Dg6+, itd. zmagovalno pozicijo.

13. .. h6, 14. Le3 a6, 15. Tfe1 Dc7, 16. h3.

Seveda je grozila izguba kmeta po 16. .. Sd4: in po potrebi 17. .. Lf3:

16. .. Sa5, 17. Sh4 Sc4, 18. Dc2 Se3, 19. Te3: Lh+, 20. Khl Lf4, 21. T3e1 Lg5, 22. Shf5, Sf5, 23. Sf5: Lg6, 24. Sd4 Ld3:, 25. Dd3: Tfe8, 26. Df3 Db6, 27. Te2.

Po Botvinniku je to prva napaka, ki jo je v tej partiji zagrešil Karpov.

27. .. Lf6, 28. Td1 Te4, 29. Sf5 Tae8, 30. Se3 De6, 31. Td5: Lg5, 32. Td4, Td4:, 33. cd4: Da2:, 34. Sc4.

Po mnenju velemojstrov, ki so ocenjevali partijo, bi bil beli moral tu igrati 34. Db7:. In res je nerazumljivo, da ni vzel kmeta b7. Varianta 34. .. Db1+, 35. Kh2 Lf4+, 36. g3 Le3:, 37. fe3: Dd3, 38. Df3 govorja v prid belega. Prav tako ni videti, da bi 34. .. f5 lahko kaj prinesla črnemu. Beli igra 35. Df3, zato da na 35. .. f4 odgovori s 36. Sc4.

34. .. Td8, 35. Dd3 b5, 36. Se3 De6, 37. d5 Dd7, 38. b4.

Če sedaj 38. .. Le3:, sledi 39. Te3: in črni ne more vzeti kmeta, z 39. .. Dd5:, ker sledi 40. Te8+ Te8:, 41. Dd5:

38. .. Dd6, 39. Dd4.

Še je beli kmet posredno branjen! Na 39. .. Le3:, 40. Te3: Dd5, bi namreč sledilo 41. Te8+ Kh7, 42. Td8:

39. .. Kf8, 40. De4 Le3:, 41. Te3:Dd5:. Prekinjeno!

S svojo 40. potezo se je beli namesto za pasivno obrambo, ki bi bila možna po 40. Td2, odločil, da nadleguje črnega kralja. Kot je pokazalo nadaljevanje partie (ki se je zaključila z remijem v 58. potezi), je bila ta strategija — pri vsem kmetu manj — pravilna.

Medtem ko na Dunaju člani Mednarodnega olimpijskega odbora razpravljajo o spremembah pravilnika, predvsem v členih, ki govorijo o položaju športnika-amaterja, se pri nas sprašujemo, v koliko še lahko pojmemojemo za amaterje naše nogometne, ki igrajo v amaterskih ligah..

Novi tekst člena 26 olimpijskega pravilnika je mnogo prožnejši kot dosedanji, ki je preporočeval športnikom-amaterjem sprejemanje honorarjev pod katerokoli obliko. In vendar so bila pravila stalno izigrana, saj so na olimpijskih igrah nastopali tekmovalci, za katere se je točno vedelo, koliko zaslužijo s svojo športno dejavnostjo. Poleg tega pa si v današnjem času nikakor ni moč predstavljati vrhunskoga športnika, ki ne bi dnevno posvetil vsaj 5 do 8 ur treningu, kar je za redno zaposlenega človeka povsem nemogoče.

To pa je bil le uvod za boljše razumevanje položaja v slovenskem amaterskem nogometu. Pri nas ne težimo za vrhunskimi uspehi, mora niti ne za tem, da bi se ekipe priborile v višje lige in vendar naši nogometni nikakor niso amaterji v pomenu olimpijskega pravilnika, celo ne v smislu širokega novega besedila.

Nedeljsko tretje kolo v drugi amaterski ligi je bilo verjetno najnegativnejše v zadnjih letih. In to ne velja le za nedeljsko kolo, pač pa za vse dosedanje tekme letosnjega prvenstva. Primorje, Zarja, Juventina in Vesna so na doseda-

Prejeli smo:

VEČ AKTIVNOSTI

(Nadaljevanje s 4. strani)

žmuri iz lastne egoistične luknje in ima v glavnem to skrb, kako bi si jo še bolj nastlal z denarjem ali pri katerem vinogradniku v Brdih bi lahko kupil še boljše vino za svojo zalogu. Problemi skupnosti, če ne gredo v sklad s to zasebno udobnostjo, in posebno še problemi tistih, ki bi bili res potrebni pomoči, jih ne brigajo. Nekateri so že tako daleč, da si najbrž niti ne morejo več predstavljati, da imajo mnogi slovenski ljudje pri nas čisto drugačne probleme in da v bistvu pričakujejo — čeprav morda tega ne upajo izreči — da jim bo Slovenska skupnost lahko pomagala, da jih rešijo.

Zato menimo, da bi morala postati Slovenska skupnost veliko bolj idejna, ljudska in aktivna, kakor je zdaj. Njena moč mora biti v zavednosti in aktivnosti naših ljudi.

EZ

njih prvenstvenih tekma komaj zbrala 9 od 24 možnih točk. Lani pa so imele te štiri enajsterice po prvih treh kolih kar 5 točk več.

In vendar so se ekipe v primerjavi z lanskim prvenstvom okrepile in za to izdale precej denarja. Povprečen in že pritezen branilec velja od 300 do 500 tisoč lir, napadalec pa že na milijone. Ker klubi nimajo denarja, pa vendar vztrajajo pri nakupovanju novih — mnogokrat italijanskih igralcev — se vodstvo in člani društva prostovoljno obdavčijo za 10 ali več tisoč lir. Če torej klubi hote ali nehote podpirajo tako političko, tedaj je razumljivo, da tudi zateve posameznih nogometne niso amaterske. Klubi jim ne vračajo samo stroške za medtedenske treninge, pač pa nekatere redno meščno plačujejo. K temu pa moramo dodati še nagrade za vsako izbojeno točko. To pa je že pravi profesionalizem, čeprav v malem.

Vsekakor bi veljalo položaj našega nogometnika resno preučiti in na podlagi analize sprejeti ukrepe, ki naj bi pripomogli k boljši kakovosti in tudi k moralizaciji. Zdi se nam, da so se vodstva klubov preveč prilagodila razvadam, ki so tipične za italijanski nogomet, čeprav je prav preteklo svetovno prvenstvo pokazalo, da je ta pot zgrešena.

S. RUDOLF

—o—

ASTROLOGI PREDVIDEVAJO ŠE DEVET MIRNIH LET

V Parizu se je končal peti mednarodni kongres astrologov, na katerem so prišli do ugotovitve, da bo Zahod premagal svojo gospodarsko krizo in da bo trajal mir na svetu — neglede na razne manjše vojne, do leta 1983. Tedaj pa se bodo začela težka leta za človeštvo, ker se bodo planeti začeli približevati soncu in to je vedno povzročilo nesreč ali vojne.

Na kongresu se je tudi razkrilo, da igra astrologija — preročevanje iz zvezd — vedno večjo vlogo v denarništvu. Poslovni ljudje se vedno bolj pogosto zatekajo po naštete k astrologom in takih astrologov sestovavcev za finančne zadeve je vedno več na vsem Zahodu, posebno pa v Združenih državah. No, zdaj vsaj vemo, zakaj vodijo zahodni finančni ministri in vlade ter narodne banke tako pametno denarno politiko in komu se imamo zahvaliti za razvrednotevanja in inflacijo. Vse kaže, da se zateka k astrologom po naštete tudi ameriška zunanjaja politika.

VOLKOVI V ITALIJI SO V NEVARNOSTI DA IZGINEJO

Italijansko ministrstvo za poljedelstvo je sklenilo podaljšati zaščito volkov v Italiji še za tri leta, do decembra 1976, dežela Abruci pa je sprejela zakon, po katerem bo povrnila vso škodo, ki jo bodo povzročili volkovi domaćim živalim. V Apeninah živi namreč samo še kakih 120 volkov, ki ne morejo povzročiti znatne škode. Obstaja nevarnost, da bodo sploh iztrebljeni, kar pa bi bila resnična škoda z ekološkega ozioroma s stališča varstva narave, v katero spadajo tudi volkovi.

pohištvo

Kozman

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščo NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE M E B L O (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.